

Παιδαγωγοί και παιδαγωγική σκέψη στον ελληνόφωνο χώρο (18ος αιώνας- Μεσοπόλεμος)

Ενότητα 10: Η Παιδαγωγική στο Πανεπιστήμιο Αθηνών
(19ος αι.)

Ε. Αβτζή, Α. Κοβάνη, Α. Λιάκου
Τμήμα Φιλοσοφίας-Παιδαγωγικής

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΧΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Η ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ Δ. Κ. ΖΑΓΓΟΓΙΑΝΝΗ

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

- 1888 : Εκδίδεται το “Ταξίδι μου” του Ψυχάρη. Σταθμός στη νεότερη παιδαγωγική ιστορία
- 1889 : “ Γυμνασιακή Παιδαγωγική” του Πανταζίδα, Νομοσχέδια Θεοτόκη
- 1893 : Αναγόρευση Ευταξία ως Υπουργού Παιδείας

- 1897 : Επανάσταση Κρήτης- Συνθήκη Κων/πόλεως
- 1899 : Νομοσχέδια Ευταξία, Σύσταση Έδρας Παιδαγωγικής στο Πανεπιστήμιο Αθηνών
- 1901 : Κατάργηση Έδρας Παιδαγωγικής
- 1902 : Φ.Φωτιάδης “Το γλωσσικόν ζήτημα κι η εκπαιδευτική μας αναγέννησις “

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- ❑ 1860 : Γεννιέται στη Λαμία
- ❑ 1875 : Εγγράφεται στο Φιλολογικό Τμήμα της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών
- ❑ 1881 : Διδάκτωρ Φιλολογίας
- ❑ 1882 : Καθηγητής για 3 έτη στο Γυμνάσιο Λάρισας
- ❑ 1884 : Υπότροφος Παιδαγωγικών Σπουδών στη Γερμανία
- ❑ 1888 : Καθηγητής Γυμνασίων
- ❑ 1890 : Καθηγητής Ελληνικών στο Διδασκαλείο Αθηνών
- ❑ 1891 : Καθηγητής στο Διδασκαλείο Λάρισας
- ❑ 1893-1895 : Διευθυντής στο Διδασκαλείο Λάρισας

- ❑ 1896 : “Παιδαγωγούσα Διδασκαλία” – Υφηγητής Παιδαγωγικής στη Φιλοσοφική
- ❑ 1897 : Τμηματάρχης Μέσης Εκπαίδευσης στο Υπουργείο Παιδείας
- ❑ 1897-1899 : Γυμνασιάρχης στο Β΄ Γυμνάσιο Αθηνών
- ❑ 1899 : Τακτικός Καθηγητής Παιδαγωγικής στη Φιλοσοφική Σχολή Αθηνών
- ❑ 1901 : Απολύεται από το Πανεπιστήμιο
- ❑ 1904 : Πεθαίνει από συμφόρηση

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΕΡΓΟΓΡΑΦΙΑ

Φιλολογικά

- ❖ *Θέματα Λατινικά προς άσκησιν των μαθητών. Ομαλόν τυπικόν, Μέρος Α΄, Αθήνησι 1888.*
- ❖ *Αρχαίοι Έλληνες Λυρικοί κατ' εκλογήν εκδοθέντες μετά μαθητικών υπομνημάτων, Εν Αθήναις 1899.*
- ❖ *Γραμματική της αρχαίας ελληνικής γλώσσης προς χρήσιν των Ελληνικών σχολείων και Παρθεναγωγείων, Αθήναι 1913 [σε συνεργασία με τον Δ. Φιλικό].*

Παιδαγωγικά

- ❖ *Συμβουλαί εις αναμόρφωσιν της παρ' ημίν Μέσης Εκπαιδεύσεως, τεύχη 2, Εν Αθήναις 1889.*
- ❖ ***Παιδαγωγούσα Διδασκαλία, ήτοι έννοια και ουσιωδέσταται ταύτης απαιτήσεις, (Διατριβή επί υφηγεσία), Εν Αθήναις 1896.***
- ❖ ***“Λόγος εισιτήριος εις την Γυμνασιακήν Παιδαγωγικήν”, στο : Αθηνά, τόμ. ΙΒ΄, 1900 σσ.177-204.***
- ❖ *Λόγοι απολύσεως από της εν τω Πανεπιστημίω καθηγεσίας, εν Αθήναις 1901.*

ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΥΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ,

ΗΤΟΙ

ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΟΥΣΙΩΔΕΣΤΑΤΑ ΤΑΥΤΗΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

ΥΠΟ

Δ. Κ. ΖΑΓΓΟΓΙΑΝΝΗ, Δρ. Φ.

ΔΙΑΤΡΙΒΗ ΕΠΙ ΥΦΗΓΗΣΙΑΙ

ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Εκ του Τυπογραφείου της Εστίας

1896

ΑΝΑΓΚΗ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΜΟΡΦΩΣΕΩΣ

ΤΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ ΤΗΣ ΓΥΜΝΑΣΙΑΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΛΟΓΟΣ ΕΙΣΙΤΗΡΙΟΣ ΡΗΘΕΙΣ

ΥΠΟ

Δ. Κ. ΖΑΓΓΟΓΙΑΝΝΗ

ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΗΣ ΓΥΜΝΑΣΙΑΚΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΕΝ Τῷ ΕΘΝΙΚῷ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙῳ

ΑΘΗΝΗΣΙΝ

Εκ του Τυπογραφείου τῶν ἀδελφῶν Περρῆ

1900

Παιδαγωγούσα διδασκαλία

§ 3. Κατ' ἀντίθεσιν πρὸς ταύτην ἡ παιδαγωγοῦσα διδασκαλία οὐχὶ πρὸς τοῦτον ἢ ἐκεῖνον τὸν εἰδικὸν καὶ ὠρισμένον σκοπὸν παρασκευάζει τὸν τρέφιστον, οὐδὲ πρὸς τοῦτον ἢ ἐκεῖνον τὸν κλάδον τοῦ ἀνθρωπίνου εἶδέναι ἀποκλειστικῶς διευθύνει τὸ διαφέρον καὶ τὴν προσοχὴν αὐτοῦ· ἀλλὰ στοιχοῦσα τῇ πρώτῃ θεμελιώδει τῆς θεωρίας τοῦ

κρείττων γίνεται ἠθικῶς ἢ οὐ. Ἐν τῇ γυμνασιακῇ δ' ὁμως διδασκαλία ὑπεράνω τῆς ψιλῆς προσκλήσεως τῶν γνώσεων καὶ δεξιοτήτων ἵσταται ἡ καθόλου τοῦ νοῦ ἐνίσχυσις, ἰδίᾳ δ' ἡ μόρφωσις τοῦ θυμικοῦ, ἡ σύμφωνος τῷ ὑψίστῳ, τῷ ἠθικῷ, σκοπῷ τῆς ἀγωγῆς, ὁ ἐξευ-

Προϋποθέσεις επίτευξης παιδαγωγούσας διδασκαλίας

- Ενδιαφέρον
- Αυτενέργεια-Αυτοαγωγή
- Αφομοίωση
- Ενιαία Συγκεντρωτική Διδασκαλία

Κατάρτιση εκπαιδευτικών

- Συνδυασμός επιστημονικής και παιδαγωγικής γνώσης
- Συνοδεία της παιδαγωγικής θεωρίας από την πράξη
- Ο ρόλος της μεθόδου και της προσωπικότητας στη διδασκαλία

- Αντικείμενα μάθησης και διδασκαλίας :
- Ιστορία της Παιδαγωγικής
- Γενική Παιδαγωγική
- Θεωρία της Σωματικής Αγωγής
- Ειδική Διδακτική
- Παιδαγωγική Ψυχολογία

Συμπεράσματα

- Προοδευτικές απόψεις.
- Προσδίδει την απαραίτητη σημασία στην παιδαγωγική κατάρτιση.
- Θεωρεί αναγκαία τη στήριξη της προσωπικής άποψης σε γενικές παιδαγωγικές αρχές.
- Στην παιδαγωγική διαδικασία σημαντικό ρόλο διαδραματίζει ο ψυχικός κόσμος του εκπαιδευόμενου.

Βιβλιογραφία

- Βασιλακάκης, Ε., 1994. *Δημήτριος Κ. Ζαγγογιάννης: αποτίμηση του έργου και της δράσης του*. Θεσσαλονίκη: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.
- Δημαράς, Α., 1973-1974. *Η μεταρρύθμιση που δεν έγινε: Τεκμήρια Ιστορίας*. Αθήνα: Ερμής.

- Ζαγγογιάννης, Δ. Κ., 1896. *Παιδαγωγούσα διδασκαλία: ήτοι έννοια και ουσιωδέσταται ταύτης απαιτήσεις. Εν Αθήναις: Εκ του τυπογραφείου της Εστίας.*
- Ζαγγογιάννης, Δ. Κ., 1900. *Ανάγκη παιδαγωγικής μορφώσεως των λειτουργών της γυμνασιακής παιδείας: Λόγος εισιτήριος. Αθήνισιν: Εκ του τυπογραφείου των αδελφών Περρή.*

- Ζαγγογιάννης, Δ. Κ., 1901. *Λόγοι απολύσεως από της εν τω πανεπιστημίω καθηγεσίας. Εν Αθήναις: Εκ των Καταστημάτων της "Ακροπόλεως».*
- Κατερέλου-Ζαπανιώτη, Α., 1990. Δ.Κ. *Ζαγγογιάννης (1860-1904), η συμβολή του στη νεοελληνική παιδαγωγική. Αθήνα: Πανεπιστήμιο Αθηνών.*

-
- Μπουζάκης, Σ., 2006. *Η Πανεπιστημιακή εκπαίδευση στην Ελλάδα, 1836-2005: τεκμήρια ιστορίας*. Αθήνα: Gutenberg.
 - Ξωχέλλης, Π. Δ., 2007. *Λεξικό της παιδαγωγικής*. Αθήνα: Αφοί Κυριακίδη.

-
- Φούκας, Β., 2005. *Η παιδαγωγική κατάρτιση των εκπαιδευτικών μέσης εκπαίδευσης στην Ελλάδα, 1837-1910: αναζητήσεις, θέσεις, προοπτικές*. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη.

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: Μαρία Κοντοβά
Θεσσαλονίκη, Εαρινό Εξάμηνο 2014

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

